

Mens vi venter på at gå i gang...

- Find en post-it: skriv eller tegn noget om *fritidspædagogik*.

Deltagelsesmuligheder på tværs
af skole og fritid

Du kan:

- Gå lidt rundt i lokalet og stræk ud, inden vi går i gang.
- Sidde og slappe af, inden vi går i gang.
- Snak med din sidemakker om, hvad I forstår ved *fritidspædagogik*.

SFOens betydning for børns deltagelsesmuligheder i skolen

10. oktober
Kl. 9-15

Signe Weibel Petersen
UCN act2learn Pædagogik og Læring

Hvem er jeg?

Signe Weibel

Adjunkt, UCN act2learn, Pædagogik og Læring

Pædagog

Cand.pæd. i pædagogisk sociologi

Tidligere skolekonsulent i Fraværsteam, PPR

Jeg er blandt andet optaget af:

Børnefællesskaber.

Barnets perspektiv.

Børnesyn og handlemuligheder for den professionelle.

Skolefravær: Eksklusions- og inklusionsprocesser

Hvem er I?

Hvad er den vigtigste årsag til, at du er her?

Hvad hedder du, og hvor kommer du fra?

Dagens indhold

- Helt praktisk
- Hvorfor er fritidspædagogikken så vigtig?
- Facilitering af fællesskabet
- Pædagogen: Den voksne gennem hele skoledagen
- Relationskompetence – hvordan ser det ud i praksis?
- Børn i udsatte positioner
- Hvad tager I med jer?
- Evaluering og Tak for i dag

Tidsplan (Ca.)

10.00-10.20: Pause

11.15-12.00: Pause

13.15-13.35: Pause

Dagen vil foregå i en blanding af oplæg, fælles refleksioner i mindre grupper og opsamlinger.

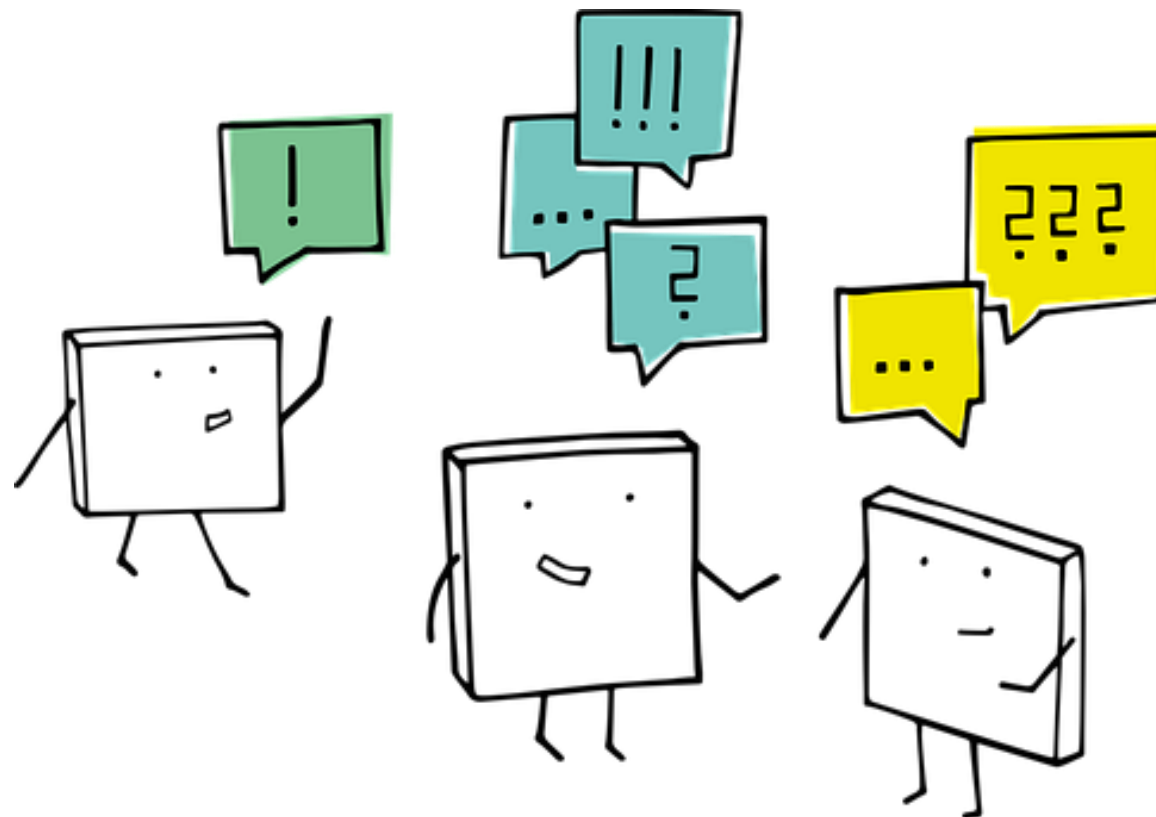
Helt praktisk

- Pauser
- Forplejning
- Toiletter
- Andet?

Vores fælles rum

- Tillid – vi er i et sårbart rum, hvor vi blottægger vores praksis
- Tavshedspligt
- Sig tingene højt
- Der er ingen rigtige svar – eller forkerte refleksioner
- Her er plads til alle spørgsmål

Den Mangfoldige Folkeskole

Samtlige 11 nordjyske kommuner og Professionshøjskolen UCN er sammen om det treårige projekt "Den Mangfoldige Folkeskole".

Her skal en lang række lokale indsatser være med til at løfte en af folkeskolens største udfordringer: At skabe rum til, at flere børn og unge kan lære og trives i den almene undervisning og deltage i skolens fællesskaber.

I Den Mangfoldige Folkeskole skal vi udnytte det potentiale, der er i at skabe en læringskultur, hvor vi afprøver og lærer sammen og lærer af hinanden lokalt og på tværs af kommunerne.

Den Mangfoldige Folkeskole

Formål:

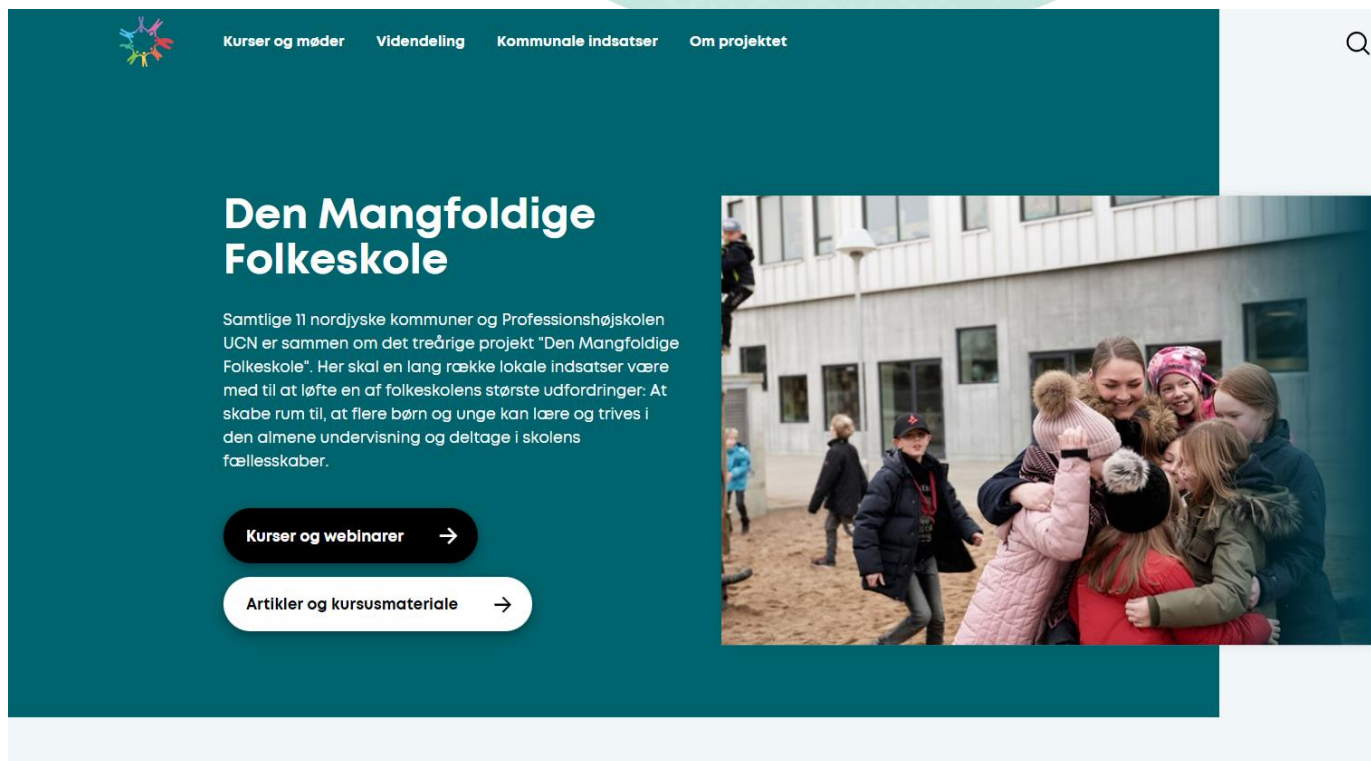
At øge deltagelsesmulighederne for alle børn og unge

Mål:

- Styrke den inkluderende didaktiske og pædagogiske praksis
- Styrke alle børn og unges læring og trivsel
- Styrke grundlaget for fremtidens skole

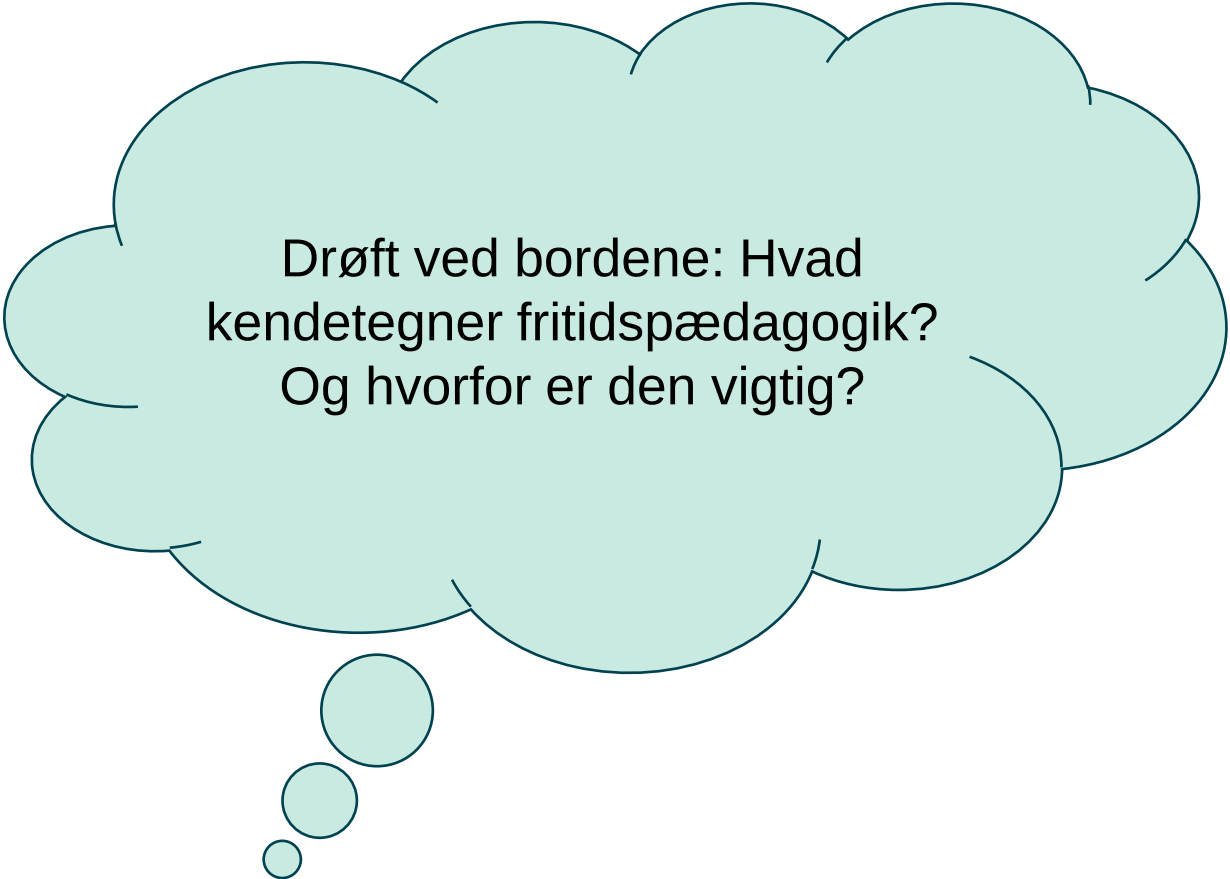

Den Mangfoldige Folkeskole

Efter i dag

- Følg løbende med på hjemmesiden for ny inspiration, kompetenceudvikling og videndeling.
- Spred gerne budskabet om mulighederne i Den Mangfoldige Folkeskole.
- Del viden om dagens læring med kolleger og ledere.
- Slides fra dagen lægges på hjemmesiden efterfølgende.

Drøft ved bordene: Hvad
kendetegner fritidspædagogik?
Og hvorfor er den vigtig?

Hvorfor er fritidspædagogikken så vigtig?

Øverset løsninĝ på mistrivsel skal højere på den politiske dagsorden

”Fritids- og ungdomspædagogiske tilbud kan være én af løsningerne på mistrivsel blandt børn og unge. Men gode fritidsfællesskaber opstår ikke af sig selv.”

Mistrivsel i skolen - trivsel i SFO'en

- Børnenes perspektiver: SFO'en bliver et frirum fra mistrivlsen.
- Børns trivsel må forstås i sammenhæng med den kontekst, de befinder sig i.
- I SFO'en er der en ramme for det selvvalgt, frit fællesskab – dog med en pædagogisk ramme.
- Børnene sætter stor pris på pædagogerne, som voksne man både kan tale alvorligt og joke med.

Børnenes stemmer

Oplevelse af et
inkluderende
fællesskab

Voksne der lytter

Medbestemmel
se

Fællesskab på
tværs af
alder/klasser

Deltagelse i
meningsfulde
aktiviteter

Tiltro til
pædagogerne
– man kan
stole på dem

Pædagogernes stemmer: Den ideelle SFO

Der er plads til at rumme forskellighed og arbejde med styrken i det

Der er mange pædagoger og en pædagogfaglig ledelse

Børns sociale kompetencer styrkes

Stærkt forældresamarbejde

Der er stærk sammenhæng med skolen

Der er leg i et univers af legemiljøer

Børn har selv- og medbestemmelse

Dannelse er centralt

Facilitering af fællesskabet

- Børn har stor betydning for hinandens læring og socialisering.
- Børn er altid rettet mod hinanden.
- Så hvordan kan det pædagogiske bidrag til børnenes liv karakteriseres?

Psykologisk ejerskab

Hvordan sætter du dine interesser og kompetencer i spil i dit arbejdsliv?

- Følelsesmæssigt ejerskab til ting – særligt ting vi selv skaber.
- Når vi føler os forbundet med tingen, bliver den en udvidelse af os selv.
- Det samme gør sig gældende, hvis vi skaber noget sammen → Kollektivt psykologisk ejerskab.
- Spejling af gruppen – på både godt og ondt.
- Fællesskabende didaktikker som middel til at styrke fællesskabet.

Børns indbyrdes samspil

- Børns indbyrdes samspil samt de fællesskaber de har med hinanden har kæmpe betydning for deres personlige og faglige udvikling.
- Det enkelte barns erfaring med sociale konflikter og eksklusion har stor betydning.
- Læring er knyttet til engagement og deltagelse i social praksis.

”Sådanne forståelser fremhæver betingelserne for deltagelse i læringsfællesskaber, og i forlængelse heraf kan inklusion begrebsættes som et spørgsmål om muligheder for at deltage, bidrage og udøve indflydelse på de læringsfællesskaber, børn deltager i.”

Fællesskaber skal skabe nysgerrighed omkring...

(Tre gode huskeregler)

Hvordan forskellige aktiviteter skaber forskellige deltagelsesmuligheder?

Hvordan sociale dynamikker og samspil er mellem deltagerne?

Hvordan forskellige deltageres muligheder er for at øve indflydelse og bidrage?

Frikvarterets potentialer

- Hvis man i forvejen er på kanten af skolens fællesskaber, er frikvarter ofte forbundet med uoverskuelighed og overarbejde for barnet.
- Frikvarter kan være forbundet med mange konflikter og være en kilde til større mistrivsel.
- *..."Frikvarteret er et frirum... pædagoger og lærere holder opsyn og er gårdvagter og ikke i tilstrækkelig grad er nysgerrige og opsøgende i forhold til børnenes samspil."*
- Her kan særligt pædagogers faglighed spille en afgørende rolle → Understøtte undervisningen hvornår?
- Aftaler om legegrupper sikrer ikke nødvendigvis deltagelsesmuligheder.
- Endnu en pointe om, at vi skal flytte blikket fra individet til fællesskabet/konteksten.
- Det kan lade sig gøre at ændre praksis!

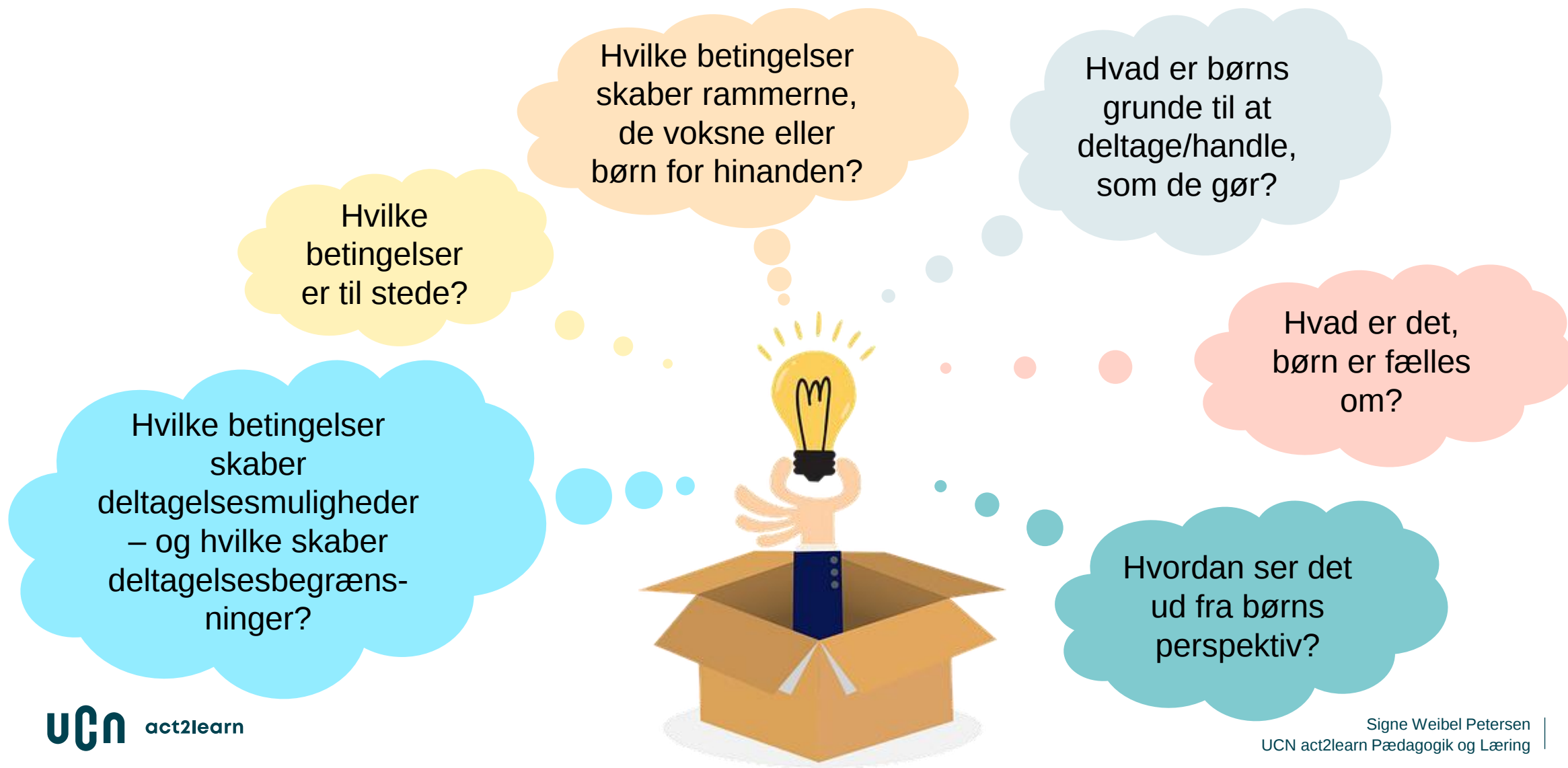
(Poulsen, 2024)

PAUSE

Betingelser som afsæt for deltagelsesmuligheder

Drøftelse

Tag udgangspunkt i din egen praksis:

- Hvordan skaber du deltagelsesmuligheder for børn eller voksne omkring dig?
- Hvilke betingelser får du øje på i din praksis, som skaber gode deltagelsesmuligheder?
- Hvilke betingelser begrænser børnenes deltagelsesmuligheder?
 - Hvor er der plads til forbedringer?

Pædagoggen: Den voksne gennem hele skoledagen

Inklusionsforståelsen er altid en del af kulturen

- Som professionel er man en del af en bestemt kultur med bestemte diskurser.
- Som individer prægnes vi konstant af vores omgivelser.
- Det er vigtigt at turde stille spørgsmålstejn ved egne antagelser.

Hvilken kultur er I en del af på jeres skoler? Hvilken kultur er det vigtigt for her at skabe/opretholde?

Det tvungne fællesskab

- Skolen er et oplagt sted at øve sig i sociale samspil, da den kan ses som et "tvunget" fællesskab. For alle elever gør det sig gældende, at de skal gå i skole, og derved tvinges med i skolens fællesskab. Her er det vigtigt at huske, at alle har forskellig adgang til fællesskabet – og har brug for mere eller mindre hjælp til at kunne blive en aktivt deltagende del af fællesskabet.

Pædagogers rolle i skolen

*Med skolereformen fra 2014 er pædagoger blevet tildelt en ny rolle i skolen. De kan nu "inddrages i undervisningen i en understøttende rolle" og "varetage understøttende undervisning alene med eleverne", hvilket dog "ikke i samme omfang kræver lærernes professionskompetence" hvorfor pædagogerne "ikke tillægges undervisningskompetence".
(Jacobsen et.al. 2023)*

Pædagogers rolle i skolen

*Med skolereformen fra 2014
blevet tildelt en ny rolle
"inddrages i undervisningens
rolle" og "varetage undervisningen
alene med eleverne",
omfang kræver
professionskompetence
"ikke tillægges undervisning"*

(Jørgensen)

Med denne formulering
risikerer pædagoger at blive
set som en form for
undervisere, der ikke har
undervisningskompetence –
men er gode til relationer

Pædagogers rolle i skolen

- Læring foregår konstant – også når det ikke er stramt styret.
- Pædagogens rolle er at understøtte børns medvirken i egne lærings- og dannelsesprocesser.
- ALLE børn lærer noget i skolen: nogle lærer at skolen er for dem – andre lærer, at de ikke passer ind. I begge tilfælde er der tale om læringsprocesser.
- Pædagogik er ikke "kun" relationsarbejde. Det er også understøttelse af dannelsesprocesser og selvbestemmelse – blandt andet.
- Den pædagogiske aktivitet skal være meningsfuld

Handlingsformer

Den stærke handlingform:

- Den klassiske undervisningsform.
- Tydelig instruktion – barnet får eksplicit af vide, hvad det skal gøre.
- Det er muligt at gøre noget forkert.
- Det er muligt at falde fra aktiviteten og dermed ikke være en del af fællesskabet omkring den.

Den svage handlingform:

- Den pædagogiske intention i arrangementet holdes bevidst svag for barnet.
- Den voksne fortæller ikke tydeligt, hvad der er formålet med aktiviteten (Hvad barnet skal lære).
- Kan både opstå spontant og være planlagt i forvejen.

Handlingsformer

Den stærke handlingform

- Den klassiske undervisning
- Tydelig instruktion – eksplicit af vide, hvad man skal gøre.
- Det er muligt at gøre
- Det er muligt at falde ud af fællesskabet omkring

Mange børn oplever, at de ikke har mulighed for at deltage, når der er tale om den stærke handlingform. Denne stiller for høje krav til deres evner til at sidde stille, lytte mm. Hvis et barn oplever at stå udenfor læringsfællesskabet gentagne gange, er der en risiko for at dette barn bliver marginaliseret.

Den svage handlingform:

Den svage handlingform har en vag, uklar og uafklaret intention i sig selv. Den holdes bevidst svag og uklar, så barnet ikke kan se, hvad læreren fortæller ikke tydeligt, og hvad læreren formålet med (altså hvad barnet skal lære). Barnet kan stå spontant og være med i fællesskabet, men det er en svag rejse.

Det pædagogiske arrangement – en svag handlingsform

Seks piger og pædagogen Liv sidder rundt om et bord og sætter glimmer, pailletter m.m. på tøj, som pigerne har haft med hjemmefra. Temaet kaldes "Design" og meningen er, at det skal afsluttes med en modeopvisning. Der arbejdes med at lime perler og pailletter på tøjet, og det sker på tværs af pigerne i gruppen. Der samtales rundt om bordet om hvilke perler der er de flotteste, og pigerne spørger til hinandens mening, om det nu "ser godt ud med den her perle"? Yala: Liv, synes du ikke det er en god ide hvis jeg laver en nissehat? Liv: Jo, hvis du vil have en nissehat på til modeshowet er det da en god idé. Faya sidder med en glimmerpen og maler på et stykke tøj. Liv: Prøv at se Faya, du skal faktisk have en avis nedenunder, prøv at se her (Liv hjælper med at lægge aviser under tøjet), se her så kan du bedre male på tøjet, så glider det ikke så nemt. Liv smiler til Faya, der maler videre, nu med aviser under

Hvad får I øje på?

Det pædagogiske arrangement – en svag handlingsform

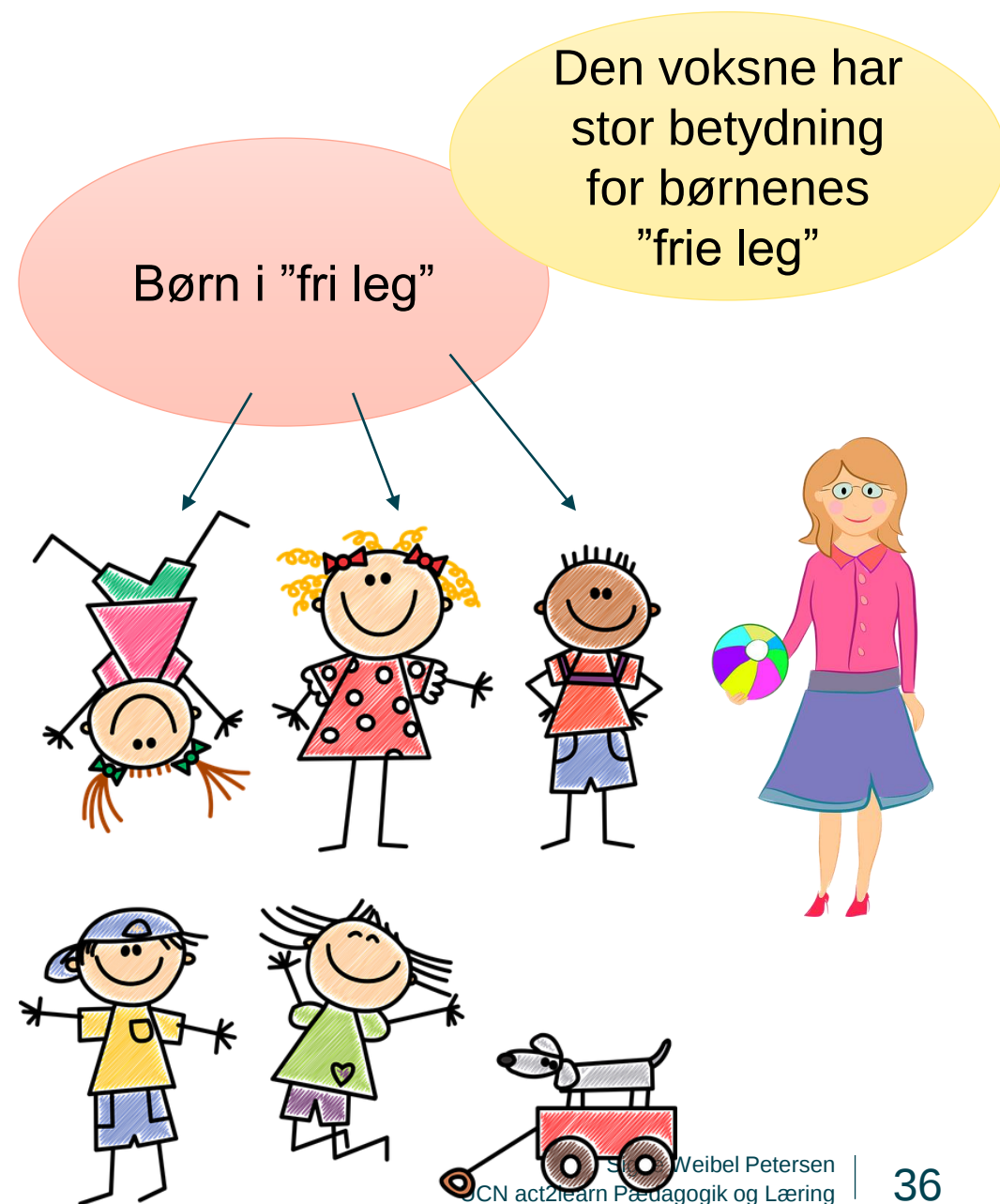
”Der bliver talt om forskellige ord og begreber mellem pigerne og Liv imellem: Yala siger: ’immun’ (hun gentager det ord som Liv lige har brugt), hvad betyder det? Jeg har hørt det i ’Løvernes konge’. Liv: Ja, man kan også være immun overfor sygdom, det betyder at der er nogle sygdomme som man ikke kan få, hvis man er immun.”

”Vi skal ikke være så bange for at bruge ord som børnene ikke kender i første omgang, det handler om at gentage ordene og begreberne, at tale med børnene om det de er optaget af. Man må gerne have høje forventninger til alle børn”

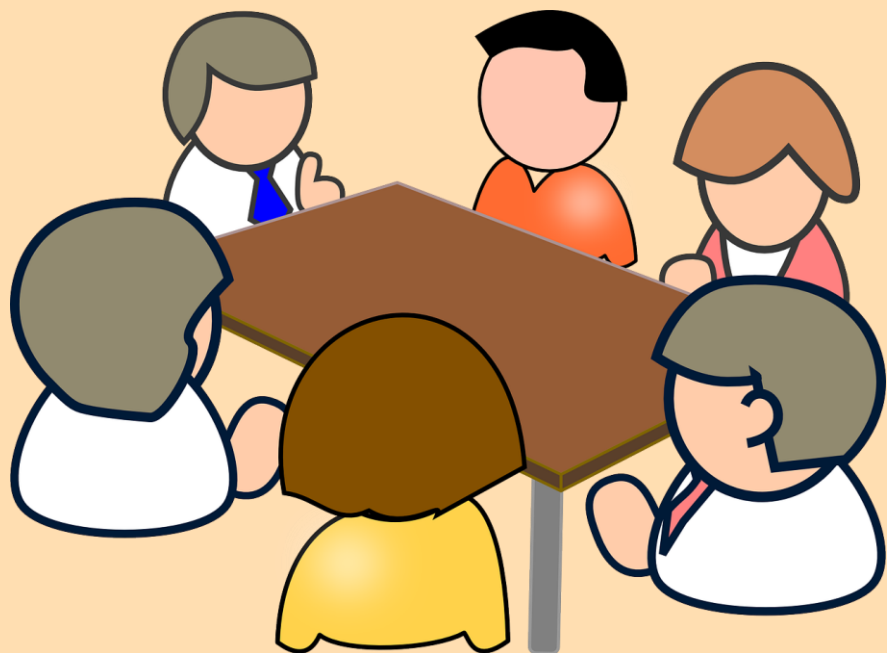

"Fri leg"

- Mulighed for selv at vælge aktivitet → en aktiv del af egen dannelsesproces.
- Giver pædagogerne mulighed for at observere på børnenes interesser og gå *med* dem → Det børnene er optaget af netop *nu* forstås som betydningsfuldt.
- Giver mulighed for flere forskellige pædagogiske handlingsformer: anvisninger, inklusion af andre aktiviteter i legen.
- Større mulighed for deltagelse for *alle* børn.
- Børnene får rig mulighed til at udfolde og arbejde med deres eget selvbillede.

Drøftelse ved bordene

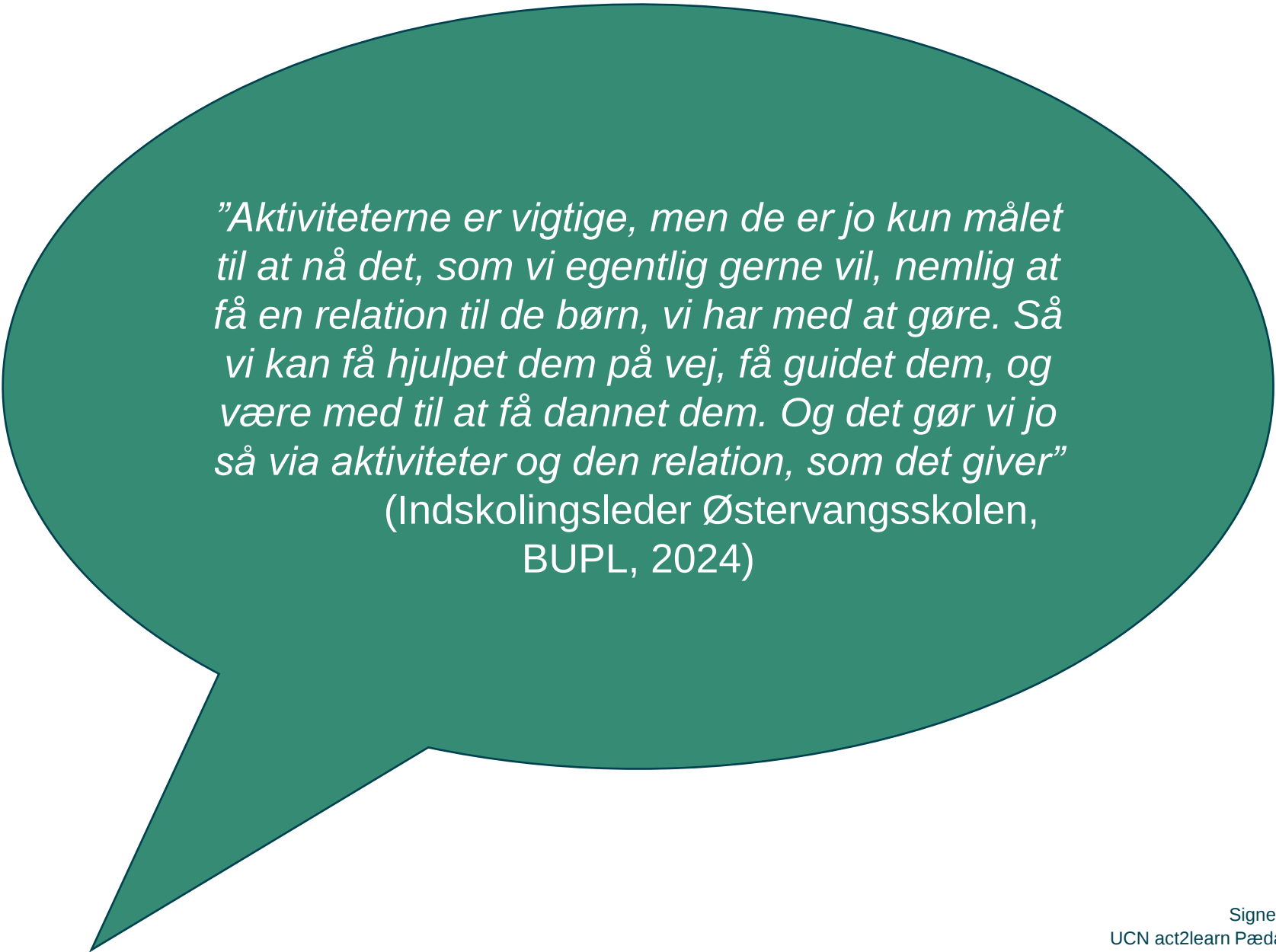
Find en situation fra din praksis, hvor udefrakommende ikke nødvendigvis kan se, det pædagogiske mål med aktiviteten. Drøft i grupper, hvilke pædagogiske overvejelser der ligger bag aktiviteten.

PAUSE

Relationskompetence – hvordan ser det ud i praksis?

"Aktiviteterne er vigtige, men de er jo kun målet til at nå det, som vi egentlig gerne vil, nemlig at få en relation til de børn, vi har med at gøre. Så vi kan få hjulpet dem på vej, få guidet dem, og være med til at få dannet dem. Og det gør vi jo så via aktiviteter og den relation, som det giver"
(Indskolingsleder Østervangsskolen, BUPL, 2024)

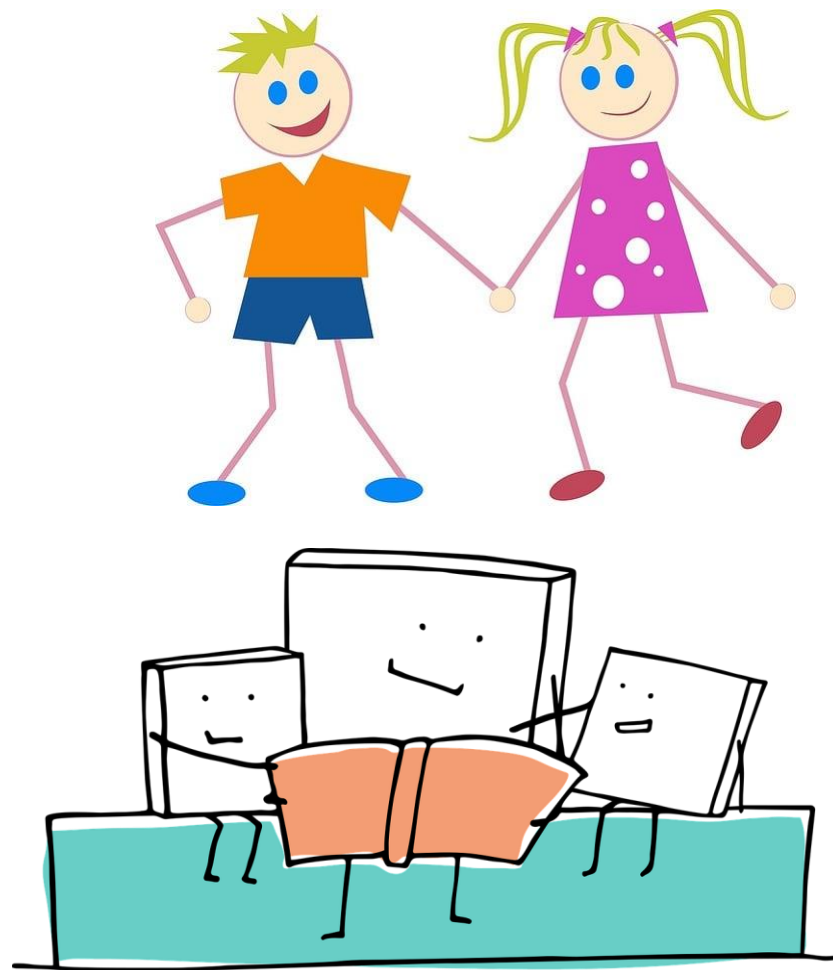
Hvad er relationskompetence?

- og hvorfor er det vigtigt?

"Kompetencen handler helt grundlæggende om at kunne indgå i positive interaktioner med andre mennesker, og det er vi alle indimellem i stand til."
(Klinge , 2019)

Så hvordan kan vi som professionelle agere relationskompetent så ofte som muligt?

"Lærere handler relationskompetent, når deres interaktion med eleven og klassen som helhed understøtter trivslen og den alsidige udvikling og muliggør, at klassen kan etableres som et læringsfællesskab." (Klinge, 2019)

- Hvornår er det let?
- I hvilke situationer bliver det svært?

Hvordan skabes de gode relationer?

Hvordan viser børnene, at de har betydning for jer?
Hvordan kan man fx gennem aktiviteter vise, at man vil dem?

Relations-
arbejde sker
hele tiden

Positive samspil
udvikler positive
følelser og
forventninger

Møde-
øjeblikke

Mærke at vi
har dem på
sinde

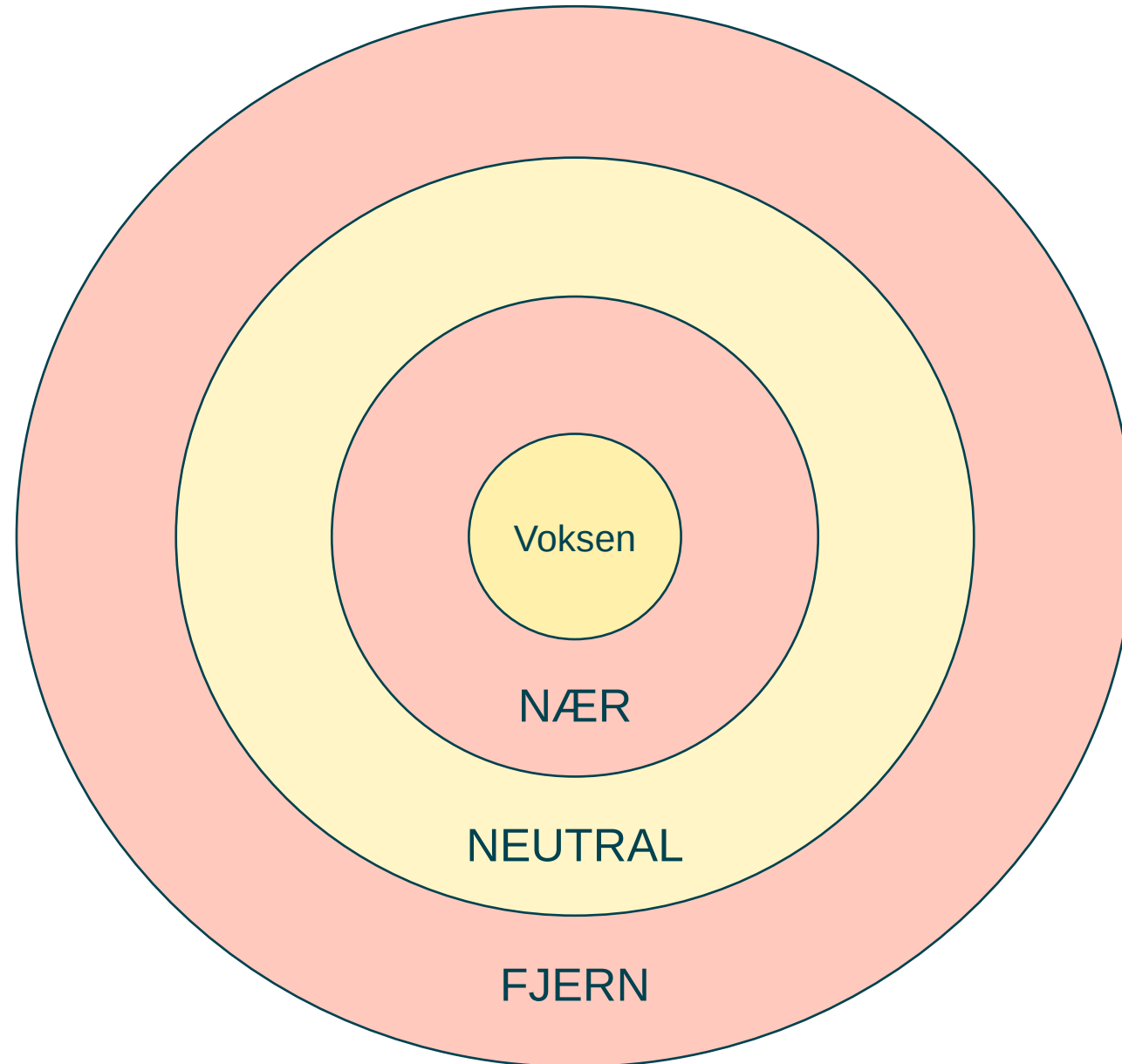
Når børnene føler sig set og hørt – et pædagogisk arrangement

Børnene går to og to i rækker med pædagogen Birgitte gående forrest. Anja som er vikar, går bagest sammen med Yunus. Hun retter flere gange på Yunus, siger f.eks.: Gå ordentligt! Yunus går hoppende og svinger med arme og ben. Anja standser op og siger i en streng tone: Så må du holde mig i hånden som et helt lille barn. Yunus tager ikke Anja i hånden. Anja siger: ”Yunus, vil du med mig tilbage på skolen?” Anja tager Yunus i hånden. Yunus siger: ”Av, av.” De går videre. Anja irettesætter løbende andre børn med høj stemme, siger f.eks.: Hamid, hold fokus!

Da det er tid til at gå hjem stiller børnene sig igen i to rækker. Denne gang går Anja forrest. Birgitte giver Yunus et kram, smiler til ham og siger: Du går her ved mig. Vi går bagest, fordi vi er de bedste. Stemningen omkring Yunus virker mere behagelig og glad end på turen ud. Yunus går f.eks. på en overdrevet marcherende og trampende måde, men i stedet for at rette det, gentager Birgitte hans bevægelse, og de griner sammen

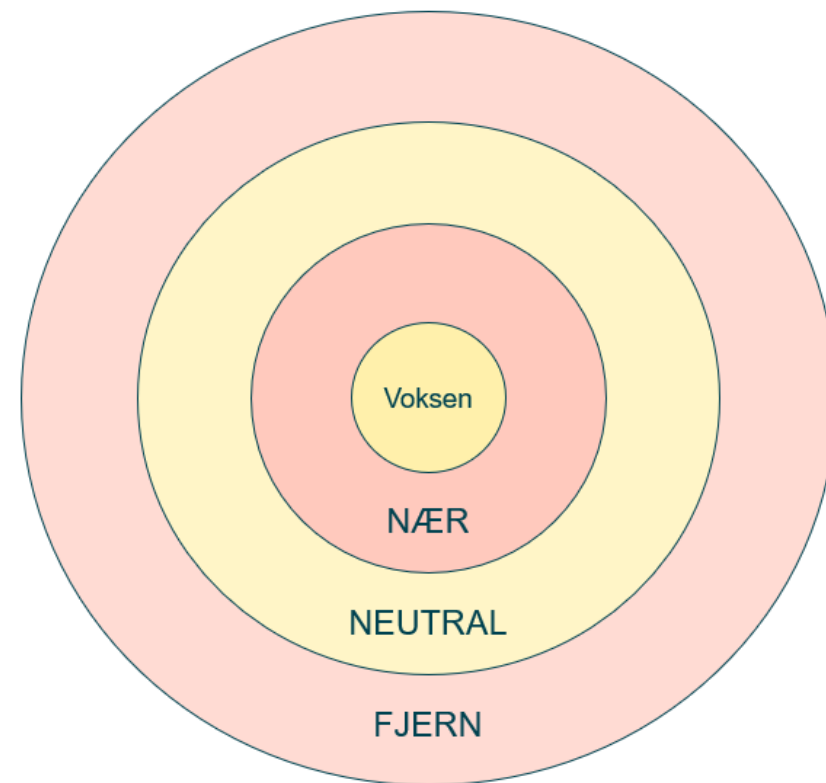
(Jacobsen, et.al., 2023)

RELATIONSCIRKEL SOM REDSKAB

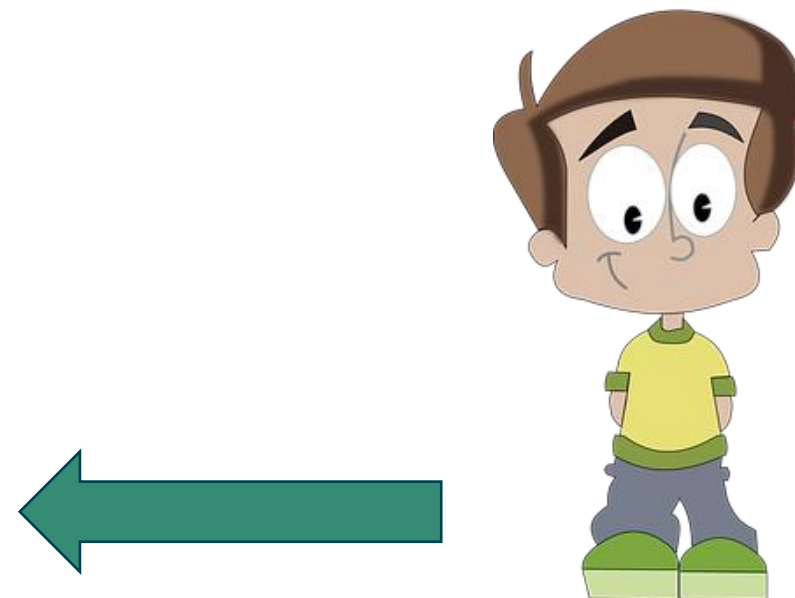
Refleksionsøvelse til (evt.) senere brug

- I tager udgangspunkt i børn fra jeres praksis.
- Alle udfylder relationscirklen med børnenes navne.
- I teamet sammenligner I jeres relationscirkler og drøfter, om der er børn i, der ikke ser ud til at have voksne, de har nære relationer til.
- Hvad vil I fremadrettet gøre/være opmærksomme på?

Relationel tænkning

- INDIVIDFOKUS → RELATIONSFOKUS
- Kommunikation er noget, der sker mellem mennesker. En persons handlinger må forstås i sammenhæng med andre.
- At turde se på *virksomheden* af ens handlinger og ikke blot på *hensigten*.
- Relationsaspektet kan i visse tilfælde overskygge indholdsaspektet.

Anerkendende kommunikation

I skolen findes der et hav af kommunikationsformer: debat, forhandling, skænderi mm.

En anerkendende kommunikationsform skal forstås som et samarbejde om at lære og skabe lyst til at lære.

Lærerens vigtigste rolle i skolen er at skabe glæde og nysgerrighed hos (alle) eleverne.

Det lyder spændende! Sig noget mere om det, hvor har du oplevet det henne?

Professionelle voksne har stor indflydelse på elevers historier

CASE: Emil gik på en skole, hvor den dominerende historie om ham var, at han var sådan en der slog. En bølge, der ikke var god mod de andre børn, og som ikke gik af vejen for at slå de voksne. En dag bliver Emils mor ringet op af klasselæreren. Hun får at vide, at hun skal hente Emil, for han har slået en anden elev og kastet en stol efter en lærer. De er bange for ham og han skal hentes omgående. Emils mor fortæller så klasselæreren, at Emil slet ikke er i skole i dag – han er syg og ligger hjemme på sofaen. Der gik ikke længe, før Emil skiftede skole, og den fortælling der er om ham nu, er omskrevet og helt anderledes end på hans gamle skole.

De historier de professionelle voksne er med til at reproducere om eleverne kan have store konsekvenser for eleven – særligt hvis det er negative historier. De har indflydelse på de andre elevers forståelse af eleven og i sidste ende også på elevens egen selvopfattelse. Som professionel har man en kæmpe mulighed for at hjælpe børnene med at omskrive deres historier.

Anerkendende antagelser om læring og udvikling

1. Brugen af anerkendende og udforskende spørgsmål stimulerer nysgerrighed og lysten til at lære mere og lære sammen.

2. Enhver problemforståelse rummer forestillinger om noget bedre. Udforskning heraf er den hurtigste vej til at udvikle noget mere.

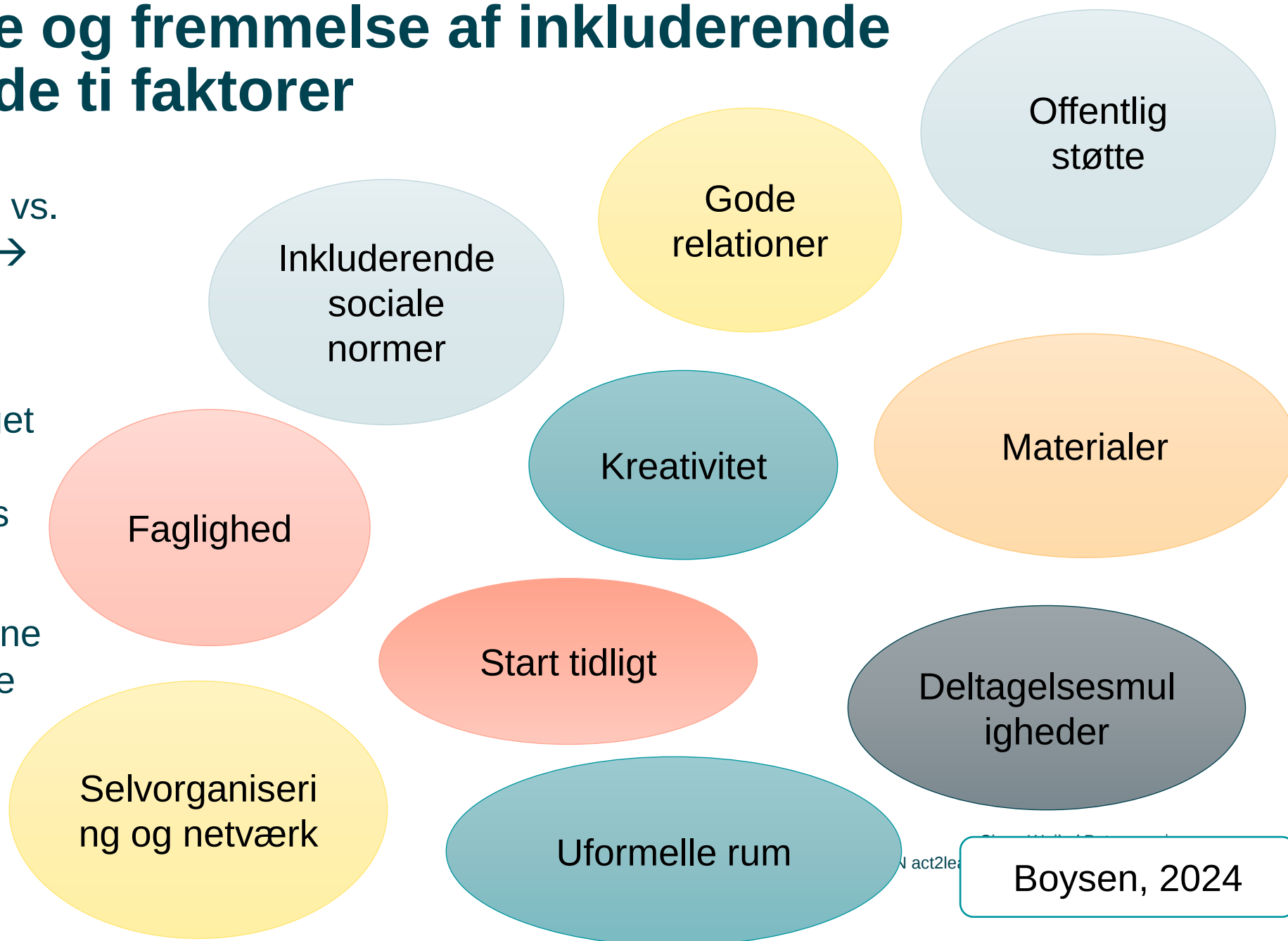
3. Det man fokuserer på og italesætter, kommer man til at forstærke. Det er derfor klogt at fokusere på det, man gerne vil have mere af.

4. Læring og udvikling er en energiskabende proces, når den handler om det, der allerede fungerer og det, der kunne bringes til at fungere godt.

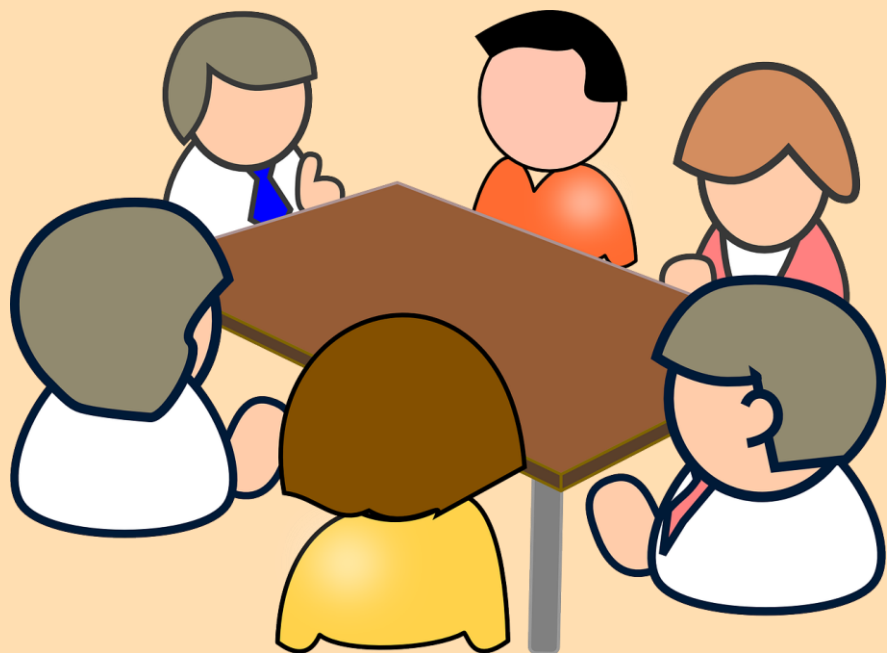
5. Når mennesker knytter an til hinandens måder at forstå noget på, bliver det nemmere at tænke ud af boksen og bruge social fantasi.

Det fælles tredje og fremmelse af inkluderende fællesskaber – de ti faktorer

- Subjekt-subjekt relation vs. Subjekt-objekt relation → Barnet/den unge som vigtig deltager.
- Børn vil gerne lære noget – og der er udviklingspotentiale hos alle børn.
- Dannelse af børn → Evne til at indgå i mangfoldige sociale grupper

Drøftelse ved bordene

Overvej hvornår i dit arbejde, du arbejder allermest relationskompetent?
Hvornår er det nemt og hvornår bliver det svært?
Er der særlige børn, du skal have fokus på ift. Din relationskompetence?

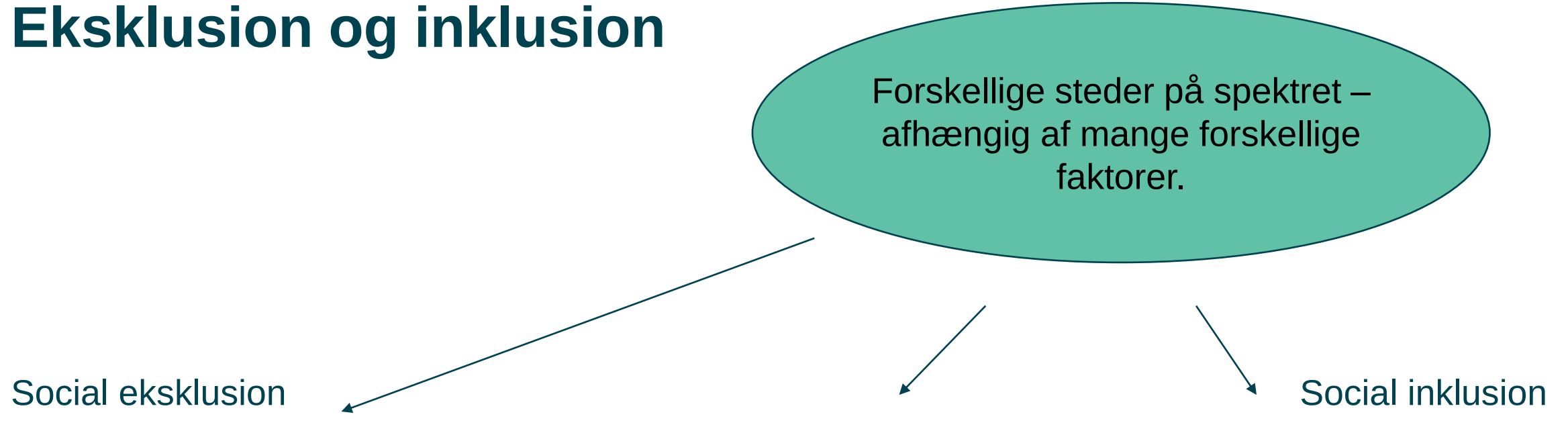

Børn i udsatte positioner

EVA

- 93% af lederne peger på, at de vægter det pædagogiske arbejde med at udvikle børn og unges evne til at indgå i forpligtende fællesskaber højt.
- 60% af lederne svarer, at de inden for den sidste måned har haft kendskab til en elev, der står udenfor fællesskabet.
- 84% af lederne svarer, at de oplever, at der i dag er flere børn i udsatte positioner end bare for fem år siden.
- Lederne svarer, at de i høj grad lykkes med at inkludere børn i udsatte positioner.

Eksklusion og inklusion

En ufrivillig ikkedeltagelse gennem forskellige typer af udelukkelsesmekaniser- og processer, som det ligger udenfor individets muligheder at få kontrol over.

(Ny) udsathed

- Økonomisk
- Skoleskift
- Dødsfald i familien
- Andre traumatiserende oplevelser
- Socialt udsatte familier/forældre
- NY UDSATHED – hvor kommer det fra?

- Udsathed knyttet til det enkelte barn, familien, institutionelle miljøer.
- Udsathed på tværs af sociale miljøer.
- En konsekvens af stigende krav, forventninger, optimering, effektivisering.
- Neoliberal drejning/Mobication.
- I dag ser vi på udsathed med mere nuancerede briller end førhen. Eller gør vi?

Børn i vanskeligheder

Børn må forstås
ud fra deres
intentioner og
grunde

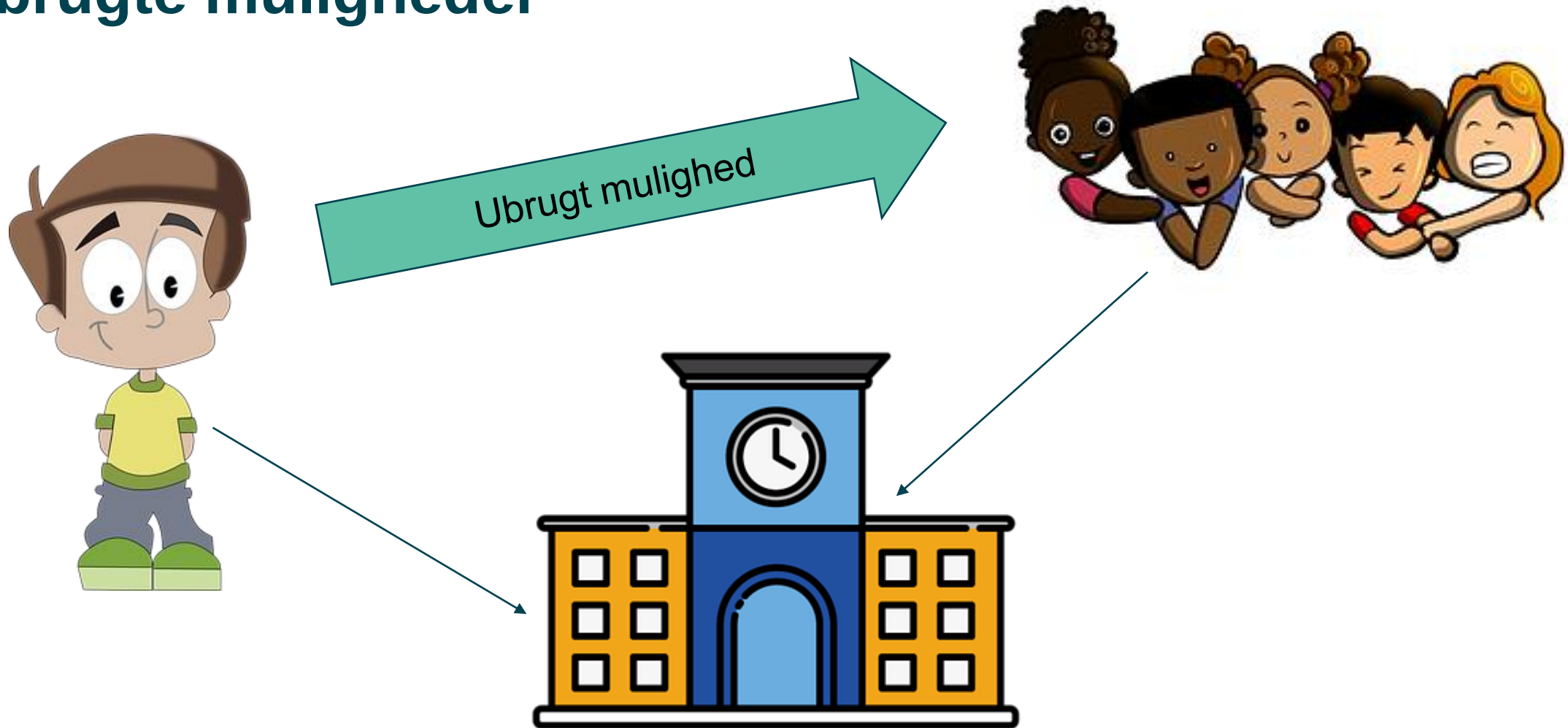

Børn kan altså have
vanskelige
betingelser for at
deltage

Børns
vanskeligheder må
ses knyttet til en
vanskelig
livssituation

Det er aldrig nok at lede efter en forklaring inde i barnet – fx en diagnose!

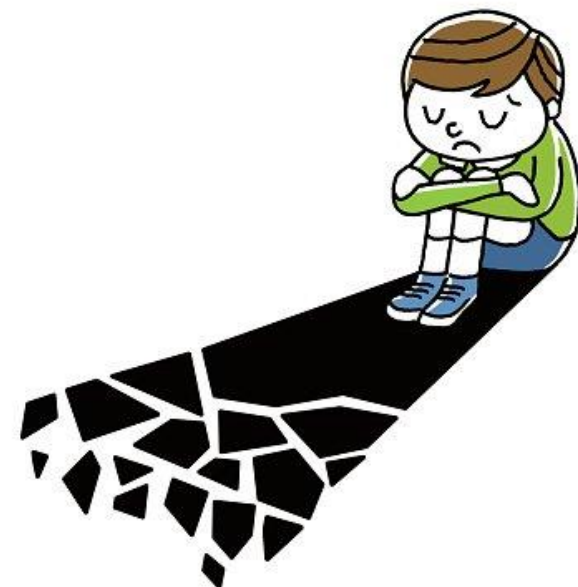
Ubrugte muligheder

Konflikter som en naturlig del af fællesskabet

- Konflikter udspringer af det, vi er sammen om, og er uundgåelige i fællesskabet.
- Vi oplever alle fællesskabet forskelligt – og har forskellige forudsætninger for at deltage.
- Konflikter er drivkraften for forandring.
- Fællesskabet er ikke givet på forhånd, og for (nærmest) alle børn kræver deltagelse konstant forhandling.

Konflikter kan hjælpe os videre og styrke vores venskab – hvis vi får dem løst på en god måde.

Udsathed – Børns evige forhandling

- Tilbage til forståelsen af ”silotænkning”. Børn lever på tværs af sociale arenaer.
- SFO-tid er dobbelt svært for nogen.
- Vi må forstå børns udsathed i relation til børnefællesskabets dynamikker og almene udfordringer med at finde ind i aktiviteterne og forbinde dem til det sociale liv

Walk and talk

- Find sammen med en, du ikke har talt med tidligere i dag.
- Drøft nu: hvordan får I øje på de børn, der har svært ved at finde ind i aktiviteterne/fællesskabet i din SFO?
- Hvad gør I for at hjælpe?
- Når I kommer tilbage, samler vi op fælles.

Sammenhænge mellem flere arenaer

- Når man vil forstå barnets vanskeligheder i skolen, er man nødt til at forstå vanskelighederne på tværs af flere arenaer – hvornår på dagen er noget svært?
- Læring og deltagelse hænger sammen.

PAUSE

Videndeling ved hjælp af Matrix-grupper

Rammen for processen:

Man sidder i grupper a 5-6 personer og drøfter følgende:

- Hvorfor er pædagoger i skolen/SFO'en vigtige?
- Hvordan faciliterer I bedst aktiviteter i fællesskabet?
- Hvad får I lyst til at arbejde videre med på baggrund af i dag?

Alle i gruppen skal skrive eller tegne noget, de kan tage med og formidle til en ny gruppe.

Fælles opsamling – hvordan skaber man deltagelsesmuligheder som skole/fritidspædagog?

Videndeling – Matrixgrupper

- Man sætter sig med sin gruppe.
- I gruppen drøfter man de tre spørgsmål
- I laver nu et produkt, I hver især kan have med i en ny gruppe og forklare jeres pointer

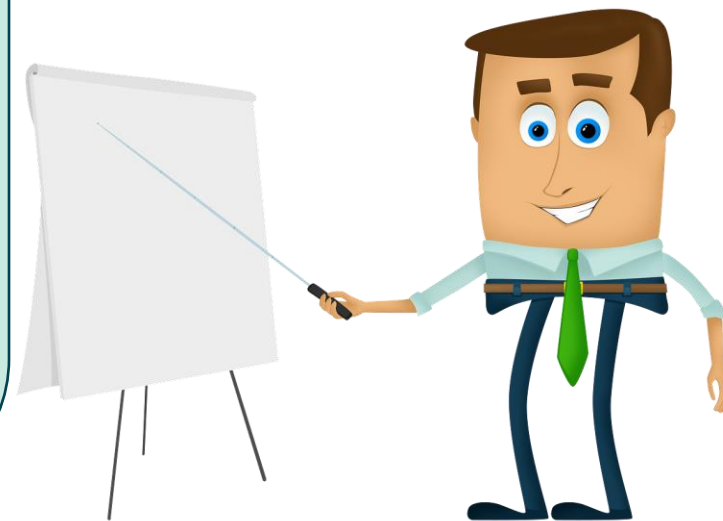
20 minutter

Videndeling - Matrixgrupper

20 minutter

- I jeres nye grupper deler I på skift jeres tanker fra tidligere – bakket op af jeres produkt.

Videndeling ved hjælp af Matrix-grupper

15 minutter

- Fælles opsamling på tavlen
- Hvad er vi blevet særligt optaget af?
- Hvad er vigtigst i jeres job?

Evaluering

Kommentarer,
undren,
spørgsmål?

Har det givet
mening at være
her i dag?

Tak for i dag!

- Ankerstjerne, T. (2024). *Mellem fortid og fremtid – perspektiver på, hvad tiden og fremtiden kalder på*. I: Ankerstjerne, T. Fritidspædagogikken gentænkt. Dafolo.
- Boysen, M. S. W. (2024) *Det fælles tredje – det vi gør sammen, har betydning*. I: Ankerstjerne, T. Fritidspædagogikken gentænkt. Dafolo
- BUPL (2023). Pædagogers bud på den ideelle SFO.
- BUPL (2024). En god SFO er et sted, som ungerne ikke vil hjem fra.
- EVA (2023). *Rapport om indhold og kvalitet i fritids- og klubtilbud*. EVA, Danmarks Evalueringsinstitut.
- Haslebo, G. & Lund, G. E. (2015). *Relationsudvikling i skolen*. Dansk psykologisk forlag.
- Hviid, P. & Højholt, C. (2014). *Fritidspædagogik og børneliv*. Hans Reitzels forlag.
- Højholt, C., & Kousholt, D. (2018). *Konflikter om børns skoleliv*. Dansk Psykologisk Forlag.
- Jacobsen, G. H., Larsen, D. O. & Nielsen, O. S. (2023). Arrangementet som pædagogisk handlingsform – pædagogers faglighed i skole og SFO. I: *Forskning i pædagogers profession og uddannelse*. Tidsskrift.

- Klinge, L. (2019). *Lærerens relationskompetence - kendetegn, betingelser og perspektiver*. Frederikshavn: Dafolo.
- Klinge, L. & Brandt, T. (2022). *Pædagogens relationskompetence. Kendetegn og betingelser*. Akademisk forlag
- Kousholt, D., & Testmann, L. (2017). Børns sociale deltagelse og fællesskaber. I T. Holst (red.), *Pædagogiske miljøer og aktiviteter* (s. 57-75). København: Akademisk Forlag.
- Petersen, K. E., Rose, P., Damkjær-Ohlsen, S. & Duncan-Bendix, J. (2023). Pædagogers arbejde med børn og unge i fritidspædagogikken – fritidspædagogikkens betydning for børn og unges trivsel, udvikling og livsmuligheder, DPU Aarhus
- Poulsen, H. M. (2024). Frikvarter rummer et uudnyttet potentiale. I: Børn & unge 02 2024.
- [Tænketank: Overset løsning på mistrivsel skal højere op på den politiske dagsorden - skolemonitor.dk](https://skolemonitor.dk)

